

**Uchwała Nr XX/198/2020  
Rady Miejskiej w Chmielniku  
z dnia 14 maja 2020 roku**

**w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) i art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ( Dz. U. Z 2019 r. poz.1111 ze zm.) Rada Miejska w Chmielniku uchwała, co następuje:

**§ 1**

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2**

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Chmielnik.

**§ 3**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA**  
Rady Miejskiej w Chmielniku

*Anita Jabłońska*



## UZASADNIENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 opracowano zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ( Dz. U. Z 2019 r. poz.1111 ze zm.), w myśl którego do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich programów wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę i dzieci, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

**PRZEWODNICZĄCA**  
Rady Miejskiej w Chmielniku

*Anita Jabłońska*

Załącznik do Uchwały nr XX/198/2020  
Rady Miejskiej w Chmielniku  
z dnia 14 maja 2020 r.

# **GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2020–2022**

Chmielnik 2020

## Spis treści

Rozdział I. Wiadomości ogólne .....	3
1. Wstęp.....	3
2. Podstawa prawna Programu .....	4
3. Charakterystyka społeczno-demograficzna Gminy Chmielnik.....	5
4. Charakterystyka działań i rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej.....	6
5. Rola asystenta rodziny .....	7
6. Piecza zastępcza .....	8
Rozdział II. Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny .....	10
1. Analiza SWOT .....	10
2. Cele programu .....	11
3. Działania.....	14
4. Realizatorzy Programu .....	15
5. Zasoby Gminy .....	15
6. Źródła finansowania Programu .....	16
7. Monitoring i ewaluacja Programu.....	16
8. Zakończenie .....	16

# Rozdział I. Wiadomości ogólne

## 1. Wstęp

Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Chmielnik do tej pory.

Podstawowym założeniem programu jest tworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone jest poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Planowane w programie działania będą miały charakter: profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny. Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym kryzys powinny świadczyć lokalne służby społeczne oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, z zachowaniem zasady wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań.

Realizacja programu odbywać się będzie za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem.

Proces industrializacji, urbanizacji i migracji w znaczący sposób zmienił życie całych społeczeństw i rodzin. Przeobrażeniu uległa nie tylko struktura rodziny, ale również sposób jej funkcjonowania. Zmalała liczebność rodziny, wzrosła jej anonimowość. Obok zinstytucjonalizowanego małżeństwa i rodziny, funkcjonują również alternatywne formy życia rodzinnego tj. samotne rodzicielstwo, kohabitacja, życie w samotności itp.

Przemiany gospodarczo-kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost ludzi bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia i izolacja społeczna.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020- 2022 adresowany jest do:

- wszystkich rodzin z dziećmi, w szczególności do tych, które są lub mogą być zagrożone problemem niewydolności opiekuńczo- wychowawczej oraz innymi trudnościami i problemami życiowymi;
- rodzin w kryzysie;
- kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych;
- rodzin, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko;
- kobiet, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu;
- kobiet, których dziecko zmarło;
- kobiet, które nie zabiorą po porodzie dziecka do domu;
- rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę.

## **2. Podstawa prawna Programu**

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. .poz. 1507 z późn.zm.).
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2019 r. poz. 473 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019r. poz. 2407).

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej itd.;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

### 3. Charakterystyka społeczno-demograficzna Gminy Chmielnik

Gmina Chmielnik położona jest w środkowowschodniej części województwa świętokrzyskiego. W jego strukturze stanowi jednostkę administracyjną powiatu kieleckiego. Według podziału administracyjnego gmina Chmielnik jest najbardziej wysuniętą na południe gminą powiatu kieleckiego. Od północy graniczy z gminami Morawica i Pierzchnica, od południa z gminą Busko, od wschodu z gminą Gnojno, a od zachodu z gminami Pińczów i Kije.

Gmina Chmielnik zajmuje obszar o powierzchni ok. 143 km<sup>2</sup>, w jej skład wchodzi Miasto Chmielnik i 26 sołectw.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. ludność gminy liczy 11151 mieszkańców w tym 5540 kobiet i 5611 mężczyzn.

Populacja mieszkańców Gminy Chmielnik w poszczególnych grupach wiekowych przedstawia się następująco:

Grupy wiekowe	Miasto Chmielnik	Sołectwa
w wieku przedprodukcyjnym	17,70%	20,25%
w wieku produkcyjnym	64,93%	64,32%
w wieku poprodukcyjnym	17,37%	15,43%

#### **4. Charakterystyka działań i rodzin objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej**

Okres transformacji ustrojowej przyniósł ze sobą wiele zmian, zarówno w życiu całego społeczeństwa, społeczności lokalnych, jak i poszczególnych rodzin, wpływając w zasadniczy sposób na warunki ich rozwoju oraz funkcjonowanie. Zmiany przyniosły ze sobą trudne do przezwyciężenia problemy egzystencjalne oraz nasilające się niekorzystne zjawiska społeczne: bezrobocie, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia i bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Czynniki te są zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania wielu polskich rodzin oraz stanowią przyczynę znalezienia się osób i rodzin w systemie pomocy społecznej.

Mimo przekształceń mikro i makrospołecznych rodzina jest nadal podstawową grupą społeczną oraz pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Kształtuje jego uczucia, postawy oraz wywiera ogromny wpływ na powstawanie systemu wartości, norm i wzorców postępowania.

W związku z tym bardzo ważną rolę w zabezpieczaniu rodziny i pomaganiu jej odgrywa pomoc społeczna. Głównym celem działań, podejmowanych przez Ośrodek Pomocy jest udzielanie osobom i rodzinom różnych form wsparcia, umożliwiających przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby i możliwości.

M-GOPS w Chmielniku daje taką możliwość poprzez udzielenie pomocy w następujących formach:

- pomoc społeczna (świadczenia pieniężne i niepieniężne);
- pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych);
- pomoc osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc (działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie);
- poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, terapeutyczne);
- pomoc asystenta rodziny;
- świadczenia rodzinne;
- fundusz alimentacyjny;
- stypendia;
- dodatki mieszkaniowe i energetyczne;
- Karta Dużej Rodziny.



**Tabela 1. Udzielona pomoc ze względu na przyczynę**

Przyczyna trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin, które skorzystały z pomocy OPS w Chmielniku w 2019 roku
Ubóstwo	82
Bezrobocie	167
Potrzeba ochrony macierzyństwa	2
Wielodzietność	34
Niepełnosprawność	156
Długotrwała lub ciężka choroba	234
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.	33
w tym: rodziny niepełne	21
Alkoholizm	8

**Tabela 2. Wydane Karty dużej rodziny**

2017r.	2018r.	2019r.
138 kart	109 kart	684 karty

**Tabela 3. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne**

Lata	Dodatki mieszkaniowe	Dodatki energetyczne
2017r.	648 osób	300 osób
2018r.	561 osób	269 osób
2019r.	546 osób	224 osoby

**Tabela 4. Stypendia**

Rok szkolny	2017/2018	2018/2019
Liczba wniosków	153 wnioski	130 wniosków

## 5. Rola asystenta rodziny

Rodziny niewydolne opiekuńczo-wychowawczo objęte są wsparciem asystenta rodziny. W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 1 asystenta, który wsparciem objął 15 rodzin. Ze wskazanej liczby 1 rodzina współpracowała z asystentem w celu jak najszybszego powrotu dzieci do rodziny z pieczy zastępczej.

Asystent w swojej pracy styka się z wieloma problemami sprzężonymi tj. niskie umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zarządzania posiadanymi zasobami finansowymi, wyuczona bezradność, niepełnosprawność, zaburzone relacje wewnątrz rodzinne, bezrobocie, przemoc, opór przed zmianą. Z tego powodu wspieranie rodziny jest procesem powolnym i długotrwałym i bardzo trudno osiągnąć satysfakcjonujące i wymierne efekty.

Zakres zadań asystenta obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy. Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny, podniesienie umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego przy wsparciu wielu instytucji i organizacji mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Asystent dla uzyskania lepszych efektów pracy z rodziną, współpracuje z kuratorem rodziny, pedagogiem, wychowawcą, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, placówkami służby zdrowia itp.

**Tabela 5. Rodziny objęte pomocą asystenta**

Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta w 2019r.	Ogółem	15
	zobowiązane przez sąd	0
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny	do 3 miesięcy	0
	powyżej 3 do 12 miesięcy	1
	powyżej 1 roku	14
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę	Ogółem	0

## 6. Piecza zastępcza

Jeśli już dojdzie do umieszczenia dziecka w pieczy, w myśl ustawy sprawowana jest ona w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa,
- c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2) rodzinny dom dziecka.

Formami instytucjonalnej pieczy zastępczej są:

- a) placówka opiekuńczo-wychowawcza,
- b) regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna,
- c) interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Rodzinę zastępczą tworzy się w celu zapewnienia dziecku (dzieciom) opieki z powodu wystąpienia w ich rodzinach różnego rodzaju sytuacji kryzysowych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej, rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy, współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim i kolejnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki poniesione przez gminę Chmielnik w ramach zabezpieczenia dzieci w pieczy:

- 2017r. - 122.395,17 zł.
- 2018r. - 125.277,47 zł
- 2019r. - 158.962,72 zł

## Rozdział II. Zadania i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

### 1. Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Skupia się głównie na odpowiedzi na pytania:

- Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn. czy jest czynnikiem ułatwiającym, czy utrudniającym rozwój?
- Jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem?

<p><b>Mocne strony</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.</li> <li>• Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.</li> <li>• Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</li> <li>• Baza instytucji wspierających rodzinę ( MGOPS, PCPR, Policja, Sąd, służba zdrowia, oświata, świetlice).</li> <li>• dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb.</li> <li>• doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny.</li> </ul>	<p><b>Słabe strony</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu szkoły/nauczyciela.</li> <li>• Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej.</li> <li>• Brak rodzin wspierających.</li> <li>• Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów.</li> </ul>
<p><b>Szanse</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.</li> <li>• Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzanie budżetem domowym.</li> <li>• Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.</li> <li>• Realizacja rządowych programów</li> </ul>	<p><b>Zagrożenia</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów.</li> <li>• Zanik więzi i tradycji rodzinnych- "pęd życia".</li> <li>• Wzrost kosztów utrzymania w rodzinach.</li> <li>• Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę).</li> <li>• Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży.</li> <li>• Uzależnienie członków rodziny od alkoholu,</li> </ul>

i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym.	środków odurzających, internetu. • Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych.
---	--

## 2. Cele programu

### Cel główny

Rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

### Cel szczegółowy 1

Zabezpieczanie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka.

Zadania	Wskaźniki realizacji	Realizator
Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> <li>Liczba wywiadów środowiskowych.</li> </ul>	M-GOPS
Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Liczba osób i dzieci objętych pomocą społeczną.</li> <li>Liczba dzieci korzystających z posiłku.</li> <li>Liczba rodzin z dziećmi korzystających z zasiłków celowych na zakup posiłku.</li> <li>Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń rodzinnych.</li> <li>Liczba rodzin z dziećmi korzystających z Funduszu Alimentacyjnego.</li> <li>Liczba rodzin z dziećmi objętych świadczeniem wychowawczym (500+).</li> <li>Liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku mieszkaniowego.</li> <li>Liczba rodzin z dziećmi korzystających z dodatku energetycznego.</li> </ul>	M-GOPS, Urząd Miasta

### Cel szczegółowy 2

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Zadania	Wskaźniki realizacji	Realizator
Udzielanie pomocy w formie : stypendiów, zasiłków, specjalnych rządowych programów pomocy dzieciom i uczniom.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Liczba rodzin korzystających ze stypendiów;</li> <li>Liczba rodzin korzystających z wyprawek w ramach rządowych programów;</li> </ul>	M-GOPS, Urząd Miasta

Prowadzenie świetlic dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba placówek wsparcia dziennego;</li> <li>• Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do placówek wsparcia dziennego;</li> <li>• Liczba świetlic szkolnych;</li> <li>• Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic szkolnych;</li> </ul>	Urząd Miasta, Szkoła Podstawowa
Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba programów/przedsięwzięć;</li> <li>• Rodzaj programów/przedsięwzięć;</li> </ul>	Urząd Miasta, GKRPA, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Szkoła Podstawowa i Ponadpodstawowa
Integracyjne formy nauczania, opieki i rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba klas integracyjnych;</li> <li>• Liczba grup integracyjnych w przedszkolach;</li> <li>• Liczba dzieci niepełnosprawnych w klasach;</li> </ul>	Szkoły, przedszkola
Wsparcie dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych poprzez poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ilość pedagogów szkolnych;</li> <li>• Ilość psychologów szkolnych;</li> <li>• Liczba konsultacji;</li> </ul>	Urząd Miasta, Placówki Oświatowo-Wychowawcze

### Cel szczegółowy 3

Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.

Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba asystentów rodziny.</li> <li>• Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.</li> <li>• Liczba pracowników socjalnych.</li> <li>• Liczba rodzin objętych pracą socjalną.</li> <li>• Liczba innych specjalistów.</li> <li>• Liczba rodzin wspierających.</li> </ul>	M-GOPS
Wspieranie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej ogółem.</li> <li>• Częstotliwość kontaktów dziecka z rodzicem biologicznym.</li> <li>• Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych.</li> <li>• Formy i metody wspierania rodzin biologicznych.</li> </ul>	M-GOPS, PCPR
Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim.</li> <li>• Liczba podmiotów świadczących specjalistyczną pomoc dla rodzin.</li> <li>• Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego</li> <li>• Inne formy wsparcia.</li> </ul>	M-GOPS, Urząd Miasta Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Sąd rodzinny, Zespół kuratorski

Realizowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych dla rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba programów.</li> <li>• Rodzaje programów.</li> <li>• Zakres tematyczny.</li> <li>• Ilość zorganizowanych spotkań.</li> </ul>	M-GOPS, Urząd Miasta, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
Współpraca podmiotów pracujących na rzecz rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny.</li> <li>• Liczba wglądów w sytuację rodziny.</li> <li>• Liczba informacji do sądu rodzinnego dotyczących sytuacji dziecka w rodzinie.</li> <li>• Liczba posiedzeń dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.</li> <li>• Liczba planów pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej.</li> <li>• Liczba informacji o rodzicach biologicznych.</li> </ul>	

#### Cel szczegółowy 4

Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodzin, dzieci i młodzieży.

Zadania	Wskaźniki realizacji	Realizator
Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do podjęcia leczenia/terapii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba rodzin z dziećmi, którym udzielono pomocy z powodu uzależnienia.</li> <li>• Liczba konsultacji psychologiczno-terapeutycznych.</li> <li>• Liczba spraw skierowanych do GKRPA.</li> </ul>	M-GOPS, GKRPA,
Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba uruchomionych procedur Niebieskiej Karty, w tym w rodzinach z dziećmi.</li> <li>• Liczba grup roboczych.</li> <li>• Liczba spraw skierowanych do prokuratury.</li> <li>• Liczba spraw skierowanych do GKRPA.</li> <li>• Podmioty, które wszczęły Niebieską Kartę.</li> </ul>	Komisariat Policji Sąd Rodzinny, MOPS,
Zabezpieczanie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.</li> </ul>	M-GOPS
Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, rodzin z dziećmi.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Liczba programów/projektów.</li> <li>• Liczba uczestników.</li> <li>• Formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzieży.</li> <li>• Formy spędzania czasu wolnego przez rodziny z dziećmi.</li> <li>• Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w ramach programu gminnego.</li> </ul>	M-GOPS, Urząd Miasta, Biblioteka, Chmielnickie Centrum Kultury

## Cel szczegółowy 5

Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Praca środowiskowa.	<ul style="list-style-type: none"><li>Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny.</li><li>Liczba rodzin objętych pracą socjalną.</li></ul>	M-GOPS
Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin.	<ul style="list-style-type: none"><li>Liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego, skoordynowanych działań w zakresie kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i ich rodzin.</li><li>Liczba osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub ze spectrum autyzmu korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych.</li><li>Liczba osób opiekujących się osobą niepełnosprawną, które korzystały z innych form pomocy.</li></ul>	M-GOPS, PCPR, ŚDS, Urząd Miasta
Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym	<ul style="list-style-type: none"><li>Ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł</li></ul>	M-GOPS

## 3. Działania

Wyżej wymienione cele będą realizowane przez następujące działania:

- uprzedzające (m. in. diagnoza, informacja, edukacja) mające na celu wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- interwencyjne,
- wspierająco-terapeutyczne (m. in. rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, pomoc w integracji rodziny, dążenie do jej reintegracji),
- socjalne,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- edukacyjne, podnoszące umiejętności zawodowe osób zajmujących się pomaganiem rodzinom.

Powyższe działania będą prowadzone w formie pracy z rodziną.



## 4. Realizatorzy Programu

Zadania Programu realizowane będą w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny przez Gminę Chmielnik i instytucje w tym przez Ośrodek Pomocy Społecznej, Asystenta Rodziny, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Bibliotekę Publiczną, Chmielnickie Centrum Kultury, świetlice z terenu gminy, Komisariat Policji, Straż Miejską, Powiatowy Urząd Pracy, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.

## 5. Zasoby Gminy

Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli

**Tabela 6. Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Chmielnik**

1. Urząd Miasta i Gminy.	Dowozy dzieci niepełnosprawnych, Karta Dużej Rodziny.
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku.	Praca socjalna pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Wsparcie społeczne, przygotowanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, świetlice środowiskowe, przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy OPS.	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemu przemocy.
5. Placówki oświatowo-wychowawcze z terenu gminy Chmielnik: szkoły podstawowe, przedszkola, żłobek.	Działalność edukacyjno-wychowawcza, psychologiczno-edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla dzieci i rodziców, realizacja programów edukacyjnych.
6. Asystent rodziny.	Wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
7. Policja i Straż Miejska.	Działalność prewencyjna i interwencyjna.
8. Placówki służby zdrowia.	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
9. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna.	Działalność psychologiczno-pedagogiczna.

W Gminie Chmielnik funkcjonuje wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony powyższych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają

zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp. Instytucje wspierają i pomagają w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

## **6. Źródła finansowania Programu**

Źródła finansowania zadań określone są w uchwale budżetowej:

Dział 852:

- Rozdział 85201 – placówki opiekuńczo-wychowawcze
- Rozdział 85204 – rodziny wspierające, rodziny zastępcze
- Rozdział 85219 – asystent rodziny

Wysokość środków na pozostałe lata funkcjonowania Programu będą uchwalane rokrocznie przez Radę Miejską.

## **7. Monitoring i ewaluacja Programu**

W ramach ewaluacji Programu prowadzony będzie monitoring. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone działania.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację,
- stan zaawansowania prowadzonych działań,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej pomocy,
- zebranie informacji, które dostarczą podstaw do planowania działań profilaktycznych na lata następne oraz przesłanek do oceny ich skuteczności.

## **8. Zakończenie**

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 dla Gminy Chmielnik zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a szczególnie dzieci. Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej.

Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej wymaga skoordynowanego działania różnych instytucji zajmujących się rodziną i dzieckiem. Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza nowe kierunki oraz zakłada kontynuację działań uznanych za potrzebne i wartościowe. Opracowany Program pozwoli na ubieganie się o dodatkowe środki finansowe i wskaże czy kierunki podjętych działań były właściwe.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie dysfunkcji społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla dziecka i rodziny.

**PRZEWODNICZĄCA**  
Rady Miejskiej w Chmielniku

*Anita Jabłońska*